

1. Mutassuk meg, hogy $M_n[\mathbb{C}]$ mint $\mathbb{R}$ fölötti vektortér az önadjungált mátrixok és a ferdén önadjungált mátrixok altereinek direkt összege, de ezek a komponensek $\mathbb{C}$ fölött nem alkotnak alteret!
2. Legyen V_F egy vektortér, $A : V \rightarrow V$ lineáris transzformáció.
  - a) Mutassuk meg, hogy V pontosan akkor áll elő 1-dimenziós A -invariáns alterek direkt összegeként, ha van V -ben A sajátvektoraiból álló bázis.
  - b) Mutassuk meg, hogy V pontosan akkor áll elő $k \geq 2$ darab A -invariáns altér direkt összegeként, ha van V -ben olyan B bázis, amelyben A mátrixa k diagonális blokkot tartalmazó blokkdiagonális mátrix.
3. Van-e olyan komplex elemű mátrix, amelynek karakterisztikus és minimálpolinomja a következő?
  - a) $(x-1)^2(x-2)^2, (x-1)(x-2)^2$
  - b) x^6+x+1, x^2+x+1
  - c) $-(x-1)^2(x-2)^2(x-5), (x-1)^2(x-2)^2$
  - d) $(x^3-x-4)^2, x^3-x-4$
 Ha van, mutassunk rá példát!
4.
  - a) Mutassuk meg, hogy hasonló mátrixok minimálpolinomjai megegyeznek!
  - b) Mutassuk meg, hogy bármely invertálható $\mathbf{A} \in M_n[\mathbb{C}]$ mátrixhoz létezik olyan legfeljebb $n-1$ -edfokú $p(x)$ polinom, hogy $\mathbf{A}^{-1} = p(\mathbf{A})$!
5. Igazoljuk, hogy, ha egy $\mathbf{A}$ mátrix minden sor- vagy oszlopösszege c , akkor c sajátértéke $\mathbf{A}$ -nak!
6.
  - a) Mutassuk meg, hogy a következő mátrixok ortogonálisan hasonlóak.

$$\begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 \end{bmatrix}, \quad \begin{bmatrix} 4 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

- b) Határozzuk meg a hasonlóság ortogonális mátrixát!
  - c) Határozzuk meg a mátrixok karakterisztikus polinomját és minimálpolinomját!
  - d) Adjuk meg a sajátértékeket, sajátvektorokat, sajátaltereket mindkét mátrixra!
7. Legyen az $\mathbf{A} \in M_n[\mathbb{R}]$, melynek nem nulla elemei $a_{i,i+1} = 1$ ($i = 1, \dots, n-1$), és $a_{n,1} = 1$. Bizonyítsuk be, hogy $\mathbf{A}$ unitéren diagonalizálható $\mathbb{C}$ fölött! Adjuk meg $\mathbf{A}$ karakterisztikus- és minimálpolinomját!
8. Keressünk olyan ortonormált bázist $\mathbb{R}^3$ -ban, melyre nézve az origón átmenő $(1, 1, 4)$ irányvektorú egyenesre való φ tükrözés mátrixa diagonális mátrix. Írjuk fel a transzformáció standard mátrixát, karakterisztikus- és minimálpolinomját!

Házi feladatok

Beadási határidő: március 25.

A feladatokra teljes, tömör és világos megoldást kérünk részletszámításokkal, indoklással, az eredmény leírása nem elegendő. Minden feladat 1 pontot ér. Pontosan 6 feladat megoldását kell beadni, melyből legalább 4 pontot el kell érni! Együtt gondolkozni szabad, de más megoldását lemásolni nem!

1. Írjuk fel az alábbi $\mathbf{A}$ mátrixot egy ferdén önadjungált és egy önadjungált mátrix összegeként!

$$\mathbf{A} = \begin{bmatrix} 1 & i-1 & 0 \\ 1 & i & -1 \\ 2+i & 4 & 1-i \end{bmatrix}$$

2. Egy $\mathbb{R}^5 \rightarrow \mathbb{R}^5$ lineáris transzformáció standard mátrixa az az $\mathbf{A}$ blokkdiagonális mátrix, amelynek diagonális blokkjai rendre $\mathbf{X}_1, \mathbf{X}_2, \mathbf{X}_3$, ahol $\mathbf{X}_1, \mathbf{X}_2 \in M_2[\mathbb{R}]$ a 60° -os, illetve 30° -os forgatásmátrix, és $\mathbf{X}_3 = [-1] \in M_1[\mathbb{R}]$. Írjuk fel az $\mathbf{A}$ mátrixot, és adjuk meg $\mathbb{R}^5$ felbontását $\mathbf{A}$ -invariáns alterek direkt összegére a megfelelő alterek egy-egy bázisának megadásával!
3. Van-e olyan komplex elemű mátrix, amelynek karakterisztikus és minimálpolinomja a következő?
 a) $(x-1)^2(x-2)^2, (x-1)(x-2)$
 b) $-(x+1)^2(x-2)^3, (x+1)(x-2)^2$
 c) $-(x+1)^2(x+2)^2(x-3), (x+1)^2(x+2)^2$
4. a) Mutassuk meg, hogy a következő mátrixok ortogonálisan hasonlók:

$$\begin{bmatrix} 1 & -1 & 1 \\ -1 & 1 & -1 \\ 1 & -1 & 1 \end{bmatrix}, \quad \begin{bmatrix} 3 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

- b) Határozzuk meg a hasonlóság ortogonális mátrixát!
 c) Határozzuk meg a mátrixok karakterisztikus polinomját és minimálpolinomját!
 d) Adjuk meg a sajátértékeket, sajátvektorokat, sajátaltèreket mindkét mátrixra!
5. Tekintsük az alábbi $\mathbf{P}$ permutációs mátrixot. permutációs mátrix. Mutassuk meg, hogy $\mathbf{P}$ unitéren diagonalizálható $\mathbb{C}$ fölött! Adjuk is meg azt az unitér mátrixot, amellyel diagonalizálhatjuk, valamint $\mathbf{P}$ karakterisztikus- és minimálpolinomját!

$$\mathbf{P} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

6. Keressünk olyan ortonormált bázist $\mathbb{R}^3$ -ban, melyre nézve az origón átmenő $(4, 1, 1)$ irányvektorú egyenesre való φ vetítés mátrixa diagonális mátrix. Írjuk fel a transzformáció standard mátrixát, karakterisztikus- és minimálpolinomját!
- 7*. Mutassuk meg, hogy ha $\mathbf{A} \in M_2[\mathbb{R}]$ diagonalizálható mátrix λ_1, λ_2 sajátértékekkel, és $p(x)$ az $x_1 = \lambda_1, x_2 = \lambda_2$ alappontokhoz és az $y_1 = \lambda_1^{100}, y_2 = \lambda_2^{100}$ értékekhez tartozó Lagrange-féle interpolációs polinom, akkor $\mathbf{A}^{100} = p(\mathbf{A})$.